

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

Meno:

Priezvisko:

Test zo slovenského jazyka a literatúry

Monitor 9 - 2006

Testová forma: **B**

Kontrolné číslo: **4108**

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

Test obsahuje 3 ukážky a 30 testových úloh. Každú ukážku si pozorne prečítajte. Na vypracovanie testu máte určený čas 60 minút.

Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom. Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpovedovom hárku k testu.

Prajeme vám veľa úspechov!

Ukážka 1

Ako ovládame cudzie jazyky

Výsledky prieskumu ovládania cudzích jazykov vyvolali v Európskej únii veľký rozruch. Čísla boli alarmujúce. Štúdia ukázala, že iba polovica obyvateľov eurozóny ovláda jeden cudzí jazyk.

Najlepšie sa dohovoria obyvatelia Luxemburska. Skoro všetci obyvatelia krajiny sú minimálne bilingválni. Aj v škandinávskych a pobaltských krajinách ovláda aktívne dva jazyky okolo 90 percent obyvateľov. Vo Veľkej Británii, Portugalsku a Španielsku ovláda jeden cudzí jazyk približne 36 percent obyvateľov. Ukázalo sa, že angličtinu používa ako druhý jazyk až jedna tretina obyvateľov Európskej únie. Hneď za ňou nasleduje nemčina, ktorá len o chlp predbehla francúzštinu.

(Pravda, 26. 09. 2005 - upravené)

01. *Takmer všetci obyvatelia Luxemburska sú bilingválni.*

Z uvedeného tvrdenia vyplýva, že

- A** takmer všetci obyvatelia Luxemburska ovládajú materinský jazyk.
- B** takmer všetci obyvatelia Luxemburska ovládajú aktívne dva jazyky.
- C** takmer všetci obyvatelia Luxemburska neovládajú cudzí jazyk.
- D** takmer všetci obyvatelia Luxemburska ovládajú aktívne tri jazyky.

02. Ktoré z uvedených slovných spojení má rovnaký význam ako zvýraznené slovné spojenie v nasledujúcej vete?

*Hneď za ňou nasleduje nemčina, ktorá **len o chlp** predbehla francúzštinu.*

- A** o trochu menej
- B** o dosť viac
- C** o dosť menej
- D** o trochu viac

03. Ktoré z uvedených slov má rovnaký vzor ako podstatné meno *(v) únii*?

- A** štúdia
- B** angličtina
- C** krajina
- D** eurozóna

04. Aký slohový postup prevláda v ukážke 1?

- A** opisný
- B** informačný
- C** rozprávací
- D** výkladový

05. V ktorej možnosti je správne určená nasledujúca veta?

Štúdia ukázala, že iba polovica obyvateľov eurozóny ovláda jeden cudzí jazyk.

- A** jednoduché priradovacie súvetie
- B** jednoduchá jednočlenná veta
- C** jednoduché podradovacie súvetie
- D** jednoduchá dvojčlenná veta

06. V ktorej možnosti je správne uvedený druh, gramatické kategórie a vzor zvýrazneného prídavného mena v nasledujúcej vete?

*Výsledky prieskumu ovládania cudzích jazykov vyvolali v **Európskej únii veľký rozruch.***

- A** vzťahové prídavné meno, ženský rod, jednotné číslo, genitív, cudzí
- B** privlastňovacie prídavné meno, ženský rod, jednotné číslo, datív, pekný
- C** vzťahové prídavné meno, ženský rod, jednotné číslo, lokál, pekný
- D** akostné prídavné meno, ženský rod, množné číslo, akuzatív, pekný

07. Ktoré z uvedených slovných spojení má rovnaký význam ako zvýraznené slovné spojenie v uvedenej vete z ukážky 1?

*Výsledky prieskumu ovládania cudzích jazykov vyvolali v **Európskej únii veľký rozruch.***

Výsledky vyvolali

- A** nezáujem.
- B** znepokojenie.
- C** nadšenie.
- D** riešenie situácie.

08. V ktorej možnosti je správne vytvorené pomenovanie obyvateľa Luxemburska?

- A** Luxemburčan
- B** Luxemburčanec
- C** Luxemburkan
- D** Luxemburkanec

09. V ktorom z uvedených jazykovedných slovníkov by ste našli vysvetlený význam slova *štúdia*?

- A** Malý frazeologický slovník
- B** Pravidlá slovenskej výslovnosti
- C** Pravidlá slovenského pravopisu
- D** Krátky slovník slovenského jazyka

10. V ktorej možnosti sú všetky slová napísané správne?

- A** devädesiatdeväť, tridcaťšesť, dvadcaťdeväť
- B** deväťdesiatdeväť, tritcaťšesť, dvatcaťdeväť
- C** deväťdesiatdeväť, tridsaťšesť, dvadsaťdeväť
- D** deväťdesiateväť, tritsaťšesť, dvatsaťdeväť

Ukážka 2

Ján Smrek: Malá báseň

Maličká je báseň daktorá.
Ako maličká je konvalinka.
Ale vonia, ale plápolá.
Ako malé dieťa, ktoré spinká.

Plávajú aj básne veľiké.
Kryhy ľadové sú v mori, ľady.
Lesknú sa ako čepeľ na dýke.
Nač´ ich písať? Nemajú ich radi.

Malú báseň píšem, kvapkám ju
z voskovice na stôl: prst daj na ňu,
a jej teploty hneď ožijú,
máš ju jak na srdci nakvapkanú.

Nieкто nežnú lastovičku rád,
nieкто obdivuje albatrosa.
Na svete si možno preberať.
Komu oceán a komu ■■■.

Ja som teraz iba za rosu.
Aj v oku ju veľmi často mávam.
Malú báseň píšem. Kolosu
neklaniam sa, iba jarným trávam.

11. K čomu prirovnal autor *malú báseň*, o ktorej sa píše v ukážke 2?

Autor *malú báseň* prirovnal

- A** ku konvalinke.
- B** k čepeľi na dýke.
- C** k albatrosovi.
- D** k ľadovej kryhe.

12. Ktoré z uvedených slov patrí na zakryté miesto v 4. strofe ukážky 2?

- A** rosa
- B** voda
- C** rieka
- D** slza

13. V ktorej možnosti sú uvedené len zdrobneniny?

- A** lastovička, dieťa
- B** maličká, srdiečko
- C** konvalinka, malá
- D** spinká, rosa

14. V ktorej možnosti je správne uvedený počet slabík v prvom verši ukážky 2?

- A** deväť slabík
- B** osem slabík
- C** šesť slabík
- D** desať slabík

15. V ktorej možnosti je uvedený význam slova *kolos* z ukážky 2?

- A** vec moderných tvarov
- B** vec neforemných tvarov
- C** vec malých rozmerov
- D** vec mimoriadnych rozmerov

16. Aký druh rýmu použil autor v ukážke 2?

- A** združený, aabb
- B** obkročný, abba
- C** prerývaný, abcb
- D** striedavý, abab

17. V ktorej možnosti je správne uvedený podmieňovací spôsob minulého času slovesa *obdivuje*?

- A** chcel by som obdivovať
- B** obdivoval by som
- C** bol by som obdivoval
- D** obdivoval som

18. Aký umelecký jazykový prostriedok predstavuje slovné spojenie *má rosu v oku*?

- A** personifikáciu
- B** metaforu
- C** prirovnanie
- D** epiteton

19. V ktorej možnosti je uvedené zámeno z nasledujúcej vety ukážky 3 v základnom tvare?

Nemajú ich radi.

- A** my
- B** ony
- C** vy
- D** ona

20. V ktorej možnosti je správne vystupňované prídavné meno zo slovného spojenia *malá báseň*?

- A** malá, maličká, najmalinkatejšia
- B** malá, drobnejšia, najdrobnejšia
- C** malá, menšia, najmenšia
- D** malá, väčšia, najväčšia

Ukážka 3

Mystérium pasiansu

Keď sme sa v ten večer vrátili do hotela, objavili sme na dlážke obrovského pavúka.

Oco sa naklonil a povedal:

- Prepáč, kamoš, ale obávam sa, že tu dnes večer nemôžeš spať s nami. Objednali sme si dvojposteľovú izbu a okrem nás dvoch sa sem už ďalší nezместia. A mimochodom - účet - ten platíme my.

Oco mi pripadal ako totálny blázon, ale vtom na mňa lišiacky žmurkol:

- Tento je príliš vypasený na to, aby sme ho len tak zašliapli. Je taký urastený, že by sme ho mohli pokladať za individuum. A individuá sa nezabíjajú.

- To ho necháme pokojne cupotať po podlahe a ľahneme si spať, či čo?

- Ba čerta! Vyprevadíme ho pekne von.

A podujal sa vypoklonkovať milého pavúka von z izby.

Nechal som svietiť svetlo nad posteľou a pustil som sa do čítania tajomných príbehov hneď, ako som si bol istý, že otcovi opečiatkovali pas na hranici do krajiny snov.

(Jostein Gaarder: Mystérium pasiansu - upravené)

21. V ktorej z daných možností sú všetky uvedené slová synonymá k slovu **obrovský**?

- A** mohutný, impozantný, gigantický
- B** majestátny, odpudivý, objemný
- C** vysoký, statný, obludný
- D** vypasený, nízky, tlstý

22. V ktorej možnosti sú uvedené len akostné prídavné mená?

- A** urastené, vypasené, hraničné
- B** lišiacky, pokojné, obrovský
- C** tajomná, veľká, dvojposteľová
- D** veľká, milý, urastený

23. Z hľadiska členenia slovnej zásoby zaraďujeme slovo **kamoš** medzi

- A** neologizmy.
- B** cudzie slová.
- C** slangové slová.
- D** zastarané slová.

24. Ktoré z uvedených tvrdení *nevyplýva* z ukážky 3?

- A** Chlapec čítal knihu tak, aby o tom nevedel otec.
- B** Pavúk nemohol ostať v izbe, pretože nebude platiť účet.
- C** V ukážke sa odohráva dialóg medzi otcom a synom.
- D** Otec nechal pavúka voľne cupotať po izbe.

25. V ktorej z uvedených možností sú správne určené vetné členy nasledujúcej vety?

Na dlážke hotelovej izby ležal obrovský pavúk.

- A** príslovkové určenie miesta, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok, prísudok, zhodný prívlastok, podmet
- B** príslovkové určenie miesta, zhodný prívlastok, predmet, prísudok, zhodný prívlastok, podmet
- C** predmet, zhodný prívlastok, príslovkové určenie miesta, prísudok, zhodný prívlastok, podmet
- D** predmet, zhodný prívlastok, nezhodný prívlastok, slovesný prísudok, zhodný prívlastok, podmet

26. V ktorej možnosti je uvedený význam slova *vypoklonkovať* z ukážky 3?

- A** pokloniť sa niekomu
- B** zbaviť sa niekoho
- C** prejavovať úctu
- D** pozdraviť sa niekomu

27. V ktorej možnosti sa nachádzajú len príslovky?

- A** vtom, pokojne, len
- B** pekne, dnes, von
- C** hneď, keď, ako
- D** okrem, večer, sem

28. Akým slovtvorným postupom vzniklo zvýraznené slovo v slovnom spojení *dvojpostelová izba*?

- A** skladaním
- B** odvodzovaním pomocou prípony
- C** skracovaním
- D** odvodzovaním pomocou predpony

29. V ktorej možnosti sú správne určené gramatické kategórie zvýrazneného podstatného mena v nasledujúcej vete?

*Je taký urastený, že by sme ho mohli pokladať za **individuum**.*

- A** mužský rod, jednotné číslo, akuzatív, chlap
- B** stredný rod, jednotné číslo, nominatív, mesto
- C** mužský rod, jednotné číslo, nominatív, dub
- D** stredný rod, jednotné číslo, akuzatív, mesto

30. Ktoré tvrdenie o nasledujúcej vete je pravdivé?

Po návrate do hotela sme na dlážke izby našli vypaseného pavúka.

- A** Uvedená veta je jednoduchá, dvojčlenná a úplná.
- B** Uvedená veta je jednoduchá, jednočlenná a neslovesná.
- C** Uvedená veta je jednoduchá, dvojčlenná a neúplná.
- D** Uvedená veta je jednoduchá, jednočlenná a slovesná.

Koniec testu